

הקשר בין אקדמיה לדמוקרטיה: על המצוי והרצוי במוסדות להשכלה גבוהה בישראל

יוזמות וקורסים בנושא ערכים דמוקרטיים
ליברליים במוסדות להשכלה גבוהה בישראל

תמונת מצב על פי סקר "בשער"
ספטמבר 2025-פברואר 2026

תוכן העניינים

2 א. מבוא

4 ב. סקר "בשער": תמונת מצב

6 ג. ניתוח המודלים – יתרונות וחסרונות

6 מודל 1: קורסי יסוד חובה לכל הסטודנטיות והסטודנטים

7 מודל 2: קורסי רשות רוחביים לכלל הסטודנטיות והסטודנטים

7 מודל 3: קורסים ברמת החוג והמחלקה

8 מודל 4: פעילות חוץ-קוריקולרית והתנסויות חברתיות

9 מודל 5: גישה משולבת

10 ד. המלצות

11 ה. סיכום

12 אודות "בשער"

א. הקשר בין אקדמיה לדמוקרטיה: על המצוי והרצוי במוסדות להשכלה גבוהה בישראל

יוזמות וקורסים בנושא ערכים דמוקרטיים-ליברליים במוסדות להשכלה גבוהה
בישראל | ספטמבר 2025-פברואר 2026

להנהנחלת ידע, להוראה והכשרה ולחינוך פנים וגוונים רבים, ובתרבויות שונות אלה התקיימו ומתקיימים במגוון אופנים. אך האקדמיה, שבליבה מחקר השואף לחדשנות יצירתית ולהרחבת ידע באשר הוא, מבוססת על מספר אדנים אוניברסליים, ובהם: חירות, שוויון ודבקות בחוקים. חירות היא האפשרות לחקור כל נושא; שוויון הוא התייחסות עניינית לעמיתים ולתוצרי מחקרם בלבד, ללא תלות בגזעם, מינם, גילם או כל סממן מבחין אישי; ודבקות בחוקים היא המחויבות העליונה לשיטה המדעית, לעובדות, לשקיפות מלאה ולביקורת. אדנים אלו חופפים במידה רבה את ערכי הדמוקרטיה הליברלית, ולא בכדי ככלל, את הקדמה המדעית הובילו ומובילים חוקרים וחוקרות הפועלים במדינות דמוקרטיות.

בהתאם, שלא במפתיע, במדינת ישראל הדמוקרטית פרוחה המצוינות האקדמית והביאה את המדע והחדשנות הישראלים להישגים גלובליים מרשימים. רוב הסטודנטיות, הסטודנטים, החוקרות והחוקרים במוסדות להשכלה גבוהה בארץ ספגו את ערכי הדמוקרטיה במערכת החינוך ובסביבתם והשתלבו לפיכך במערכת האקדמית, על כלליה הדומים, בקלות ובטבעיות.

בספטמבר 2025 פרסם משרד החינוך את "תכנית הבגרות הגמישה – מיקוד הלמידה באזרחות חטיבה עליונה לשנת תשפ"ו" ובה רשימת תתינושאים שלא ייכללו בבחינת הבגרות – ובהם, בין היתר, נושא "תפיסות דמוקרטיות ליברליות". החלטה זו חשפה בעייתיות מדאגה: בוגרות ובוגרי התיכון בישראל עלולים לצאת לחיים הבוגרים, עם מלוא החובות והזכויות האזרחיות, ללא כל הכרה של העקרונות ושל השקפת העולם שבבסיס הממשל הדמוקרטי-ליברלי. מעבר לכך, עולה השאלה האם ואיך מערכת ההשכלה הגבוהה, שזכאות לבגרות היא תנאי הכרחי להשתלבות בה, צריכה להיערך לעובדה שיגיעו אליה סטודנטים ללא חשיפה לעקרונות הדמוקרטיה הליברלית.

לאור זאת, ארגון "בשער" פרסם נייר עמדה הקורא לשר החינוך להחזיר את נושאי הדמוקרטיה הליברלית לחומר הלימוד המחייב בבחינת הבגרות בהיותם נושאי ליבה קריטיים. בהמשך, יזם הארגון פנייה לכלל ראשי המוסדות להשכלה גבוהה בישראל בהצעה לתת דעתם על הנושא ולשקול חיזוק מבני של הקשר בין אקדמיה לדמוקרטיה במוסדותיהם. "בשער" הציע לסייע בכך.

לא מיותר לציין שחיזוק ערכי הדמוקרטיה הליברלית באקדמיה אינו רק צורך חברתי פנימי, אלא מהווה מרכיב קריטי בציות (Compliance) לאתוס האקדמי בכלל ולדרישות של האיחוד האירופי בפרט. תוכנית Horizon Europe, שבה ישראל היא מדינה נלווית (Associated Country), מושתתת על ערכים דמוקרטיים משותפים כגון חופש המחשבה, הביטוי, הדת וההתאגדות.

האיחוד האירופי רואה בשיתוף פעולה עם מדינות שלישיות¹ (כישור) החלוקות ערכים דמוקרטיים משותפים פוטנציאל להעשרת הישגי התוכנית. יתרה מכך, ההחלטה על צירוף מדינות לתוכנית היא החלטה פוליטית הקשורה ישירות לחופש המדעי והאקדמי בתוך אותן מדינות. לכן, הצגת פעילות מוסדית מובנית לחיזוק הקשר בין אקדמיה לדמוקרטיה יכולה להעניק למוסדות בישראל יתרון אסטרטגי ולהבטיח את המשך השתלבותם במחקר האירופי המושתת על כבוד האדם, שוויון ושלטון החוק.

לקשר 'דמוקרטיה-אקדמיה' בהשכלה הגבוהה יש שני רבדים עיקריים השונים במהותם:

1. מחקר והוראה בתחומים אקדמיים רלבנטיים כגון במדעי המדינה, מדיניות ציבורית, כלכלה ומשפטים.

2. הבטחת היכרות הסטודנטיות והסטודנטים עם ערכי הדמוקרטיה הליברלית כחלק מהאוריינות האקדמית.

כחלק מפעילות "בשער" בנושא, ביקש הארגון מכל המוסדות להשכלה גבוהה בישראל מידע על יוזמות ו/או קורסים (משני הסוגים) שהם מקיימים בנושא תפיסות וערכים דמוקרטיים-ליברליים, במטרה למפות את המצב הקיים.

מתוך ראיית החשיבות בהיכרות עם ערכי הדמוקרטיה הליברלית כתנאי למציאות אקדמית, הדוח שואף לזהות דוגמאות למציאות ושיטות עבודה קיימות במוסדות להשכלה גבוהה בישראל, שהן חלק מתפישה רחבה יותר של אוריינות אקדמית, שרואה בהנחלת ערכים אלה חלק בלתי נפרד מהלימודים (רובד 2). **זאת מתוך כוונה לעודד מוסדות לאמץ BEST PRACTICE בנושא.**

דוח זה מביא את ממצאי הסקירה.

[1] Association agreements for the participation of third countries in Union programmes במיוחד סעיפים 1+4

סקר "בשער"

ב. תמונת מצב

"בשער" פנה לכל 257 המוסדות המוכרים להשכלה גבוהה בישראל – אוניברסיטאות, מכללות, ומכללות אקדמיות לחינוך – מתוקצבים ופרטיים. 31 מוסדות השיבו לפנייה ורובם המכריע 26 מוסדות (84%) הציגו מגוון יוזמות, קורסים ופעילויות בנושא הדמוקרטיה הליברלית. חלקם כחלק מנושאי הלימוד בתוך דיסציפלינות רלבנטיות בתחום מדעי החברה או חינוך (רובד 1) וחלקם כחלק ממה שנראה כתפישה רחבה יותר של אוריינות אקדמית או כאידיאולוגיה שרואה בהנחלת ערכים אלה חלק בלתי נפרד מהלימודים (רובד 2).

דוח זה מציג את תמונת המצב הכוללת, מזהה דוגמאות מוצלחות ומציע מודלים שונים שמוסדות יכולים ללמוד מהם ולהתאים לצרכיהם ולאופיים הייחודי. חשוב להדגיש כי מטרת הדוח היא לשמש השראה ולזהות שיטות עבודה מומלצות, ולא לדרג או להעריך את המוסדות.

אופן ניתוח הנתונים שנאספו מן המוסדות:

מיינו את כל התגובות שהגיעו לפי חלוקה לקורסים שמעניקים נ"ל לתואר (חובה/רשות) למול היות הקורסים פתוחים בפני כלל הסטודנטיות והסטודנטים במוסד או רק לדיסציפלינה מסוימת. בנפרד, עקבנו גם אחרי פעילויות חוץ-קורסיות שמקיימים מוסדות בנושא.

מתוך כלל המוסדות שהשיבו לפנייה³:

- 14 מוסדות (45%) הנהיגו קורסי חובה (11) או רשות (3) רוחביים לכלל הסטודנטיות והסטודנטים המזכים בנ"ל.
- 11 מוסדות (35%) מקיימים קורסים בנושא רק במסגרות הדיסציפלינריות הרלבנטיות, המזכים בנ"ל.
- 10 מוסדות (32%) דיווחו על מגוון פעילויות חוץ-קורסיות להעשרה בתחום שנראה שבדרך כלל אינן מזכות בנ"ל.
- 5 מוסדות (16%) דיווחו שאינם מקיימים פעילות אקדמית מוגדרת או קורסים בנושא זה כרגע.

[2] מתוך אתר המל"ג: לקט נתונים לקראת שנת הלימודים תשפ"ו – 2026/2025

[3] יש מוסדות שמופיעים ביותר מהגדרה אחת, מה שמצביע על כך שהם מציעים מגוון אפשרויות. יחד עם זאת יש מוסדות שהתייחסו רק לפעילות רוחבית וניתן לשער שהם מציעים קורסים בנושא גם במסגרות דיסציפלינריות רלבנטיות אך זה לא נכלל בניתוח כי הם לא התייחסו לכך בתגובתם.

טבלה 1: סוגי פעילות בחלוקה על פי סוג המוסד⁴ (מהמוסדות שהשיבו⁵)

סוג מוסד	מספר מוסדות	חובה רוחבי	רשות רוחבי	דיסציפלינרי	פעילות חוץ-קוריקולרית	ללא פעילות
אוניברסיטאות (מתוקצבות ופרטיות)	6	1 (17%)	1 (17%)	3 (50%)	1 (17%)	1 (17%)
מכללות מתוקצבות	12	3 (25%)	1 (8%)	5 (42%)	3 (25%)	3 (25%)
מכללות לא מתוקצבות	5	2 (40%)	1 (20%)	1 (20%)	2 (40%)	1 (20%)
מכללות לחינוך	8	5 (63%)	0	2 (25%)	4 (50%)	0
סה"כ	31	11 (35%)	3 (10%)	11 (35%)	10 (32%)	5 (16%)

שבעה מוסדות (23%) הציגו שילוב של גישות:

- אוניברסיטה אחת: קורס רוחבי רשות + פעילות חוץ-קוריקולרית
- ארבע מכללות לחינוך: קורס חובה רוחבי + פעילות חוץ-קוריקולרית
- מכללה מתוקצבת אחת: קורסים דיסציפלינריים + פעילות חוץ-קוריקולרית
- מכללה לא מתוקצבת אחת: קורס חובה רוחבי + פעילות חוץ-קוריקולרית

[4] מתוך אתר המל"ג: מוסדות הלימוד
[5] ראו הערה 3 כנ"ל

ג. ניתוח המודלים – יתרונות וחסרונות

**קורסי יסוד חובה לכל הסטודנטיות והסטודנטים
(35% מהמוסדות שהשיבו)**

**מודל
1**

קורס/י חובה רוחבי/ים לכלל הסטודנטיות והסטודנטים במוסד – גישה שמשקפת תפישה ערכית של המוסד, לרבות פעולות להנחלת ערכים אלו. מדובר בקורס או קורסים הכוללים בין היתר את נושאי הדמוקרטיה הליברלית והם חלק מהדרישות לתואר.

מוסד אחד יצר אשכול של ארבעה קורסים שמאפיינים את האתוס ואת תפישת העולם הליברלית החברתית-ערכית של המוסד⁶, וכל תלמידות ותלמידי המוסד מכל התחומים מחויבים ללמוד אותם כחלק מהדרישות לתואר.

למוסד אחר קורס רוחבי אחד על החברה בישראל המתבסס על ערכים ליברליים שכלל הסטודנטיות והסטודנטים מחויבים ללמוד כחלק מהדרישות לתואר.

כמה מוסדות מציעים מבחר של קורסים בנושאי דמוקרטיה, ליברליזם חברה, מתוכו מחויבים הסטודנטים והסטודנטיות לקחת מספר נ"ז כחלק מהדרישות לתואר.

יתרונות:

חשיפה אחידה לכל הסטודנטיות והסטודנטים המבטיחה שכולם יצאו עם תשתית ערכית משותפת. המודל מעביר מסר מוסדי ברור שערכים דמוקרטיים-ליברליים הם מרכיב מהותי ולא אופציונלי בהשכלה; סטודנטיות וסטודנטים מתחומים שונים נפגשים בקורסים האלה מה שמעשיר את השיח.

חסרונות:

חיוב "מילוי דרישה פורמלית" עלול ליצור תגובת "אנטי"; סטודנטיות וסטודנטים ניגשים ללא מוטיבציה ונדרשת פדגוגיה מיוחדת ואיכותית במיוחד להתגבר על נטייה זו. דורש משאבים: נדרשים מרצות ומרצים; מוסדות קטנים עלולים להתקשות בגיוסם.

[6] בדומה ללימודי יהדות בבר אילן ובמכללות החמ"ד

קורסי רשות רחביים לכלל הסטודנטיות והסטודנטים (10% מהמוסדות שהשיבו)

מודל
2

מדובר בקורס/י בחירה הפתוח/ים לכלל הסטודנטיות והסטודנטים במוסד. הקורס/ים מקנה/ים נקודות זכות אך אינם חובה – גישה זו משקפת מתן אפשרות להכיר את הנושאים האלה כחלק מהאוריינות האקדמית.

יתרונות:

מודל זה מהווה פתרון ביניים המאפשר למוסדות שאינם מוכנים להתחייבות מלאה לעשות צעד משמעותי ולאפשר למתעניינים בנושא להעמיק בו. מי שיבחרו את הקורס הם ככל הנראה בעלי מוטיבציה מה שבדרך כלל מבטיח יותר מעורבות ולמידה אפקטיבית. אם הקורס מצליח והופך פופולרי זה יכול ליצור ביקושים נוספים לקורס שיגבירו את הסיכוי שהוא ילך ויתרחב.

חסרונות:

החיסרון המרכזי הוא שבמודל זה הנושאים לא מגיעים לכולם – מי שמוותר על הקורס עלול להיות בדיוק מי שהכי זקוק לו. חשש שהנושא נשאר נחלת המחויבים אליו מראש ואינו מצליח לפרוץ גבולות ולהגיע לקהלים חדשים. בנוסף, המודל תלוי בשיווק ובפרסום – ללא פרסום אקטיבי הקורס עלול להישאר בלתי מוכר לרוב הסטודנטיות והסטודנטים. כמו כן זהו קורס אחד מני כמה קורסים ללא הבטחה להמשכיות מובנית.

קורסים ברמת החוג והמחלקה (35% מהמוסדות שהשיבו)

מודל
3

קורס/י חובה/בחירה המוצעים רק לסטודנטיות ולסטודנטיות בתחומי לימוד ספציפיים – גישה זו משקפת את הצורך המקצועי-אקדמי בהיכרות עם תפישות וגישות דמוקרטיות ליברליות כחלק בלתי נפרד מההשכלה בתחומים אלה, ואינה משקפת תפישה ערכית של המוסד בנושאים אלה. מדובר בקורס או קורסים הכוללים בין היתר את נושאי הדמוקרטיה הליברלית והם חלק ממגוון קורסים שהסטודנטיות והסטודנטיות באותו חוג או מחלקה מחויבים להם לקבלת התואר.

יתרונות:

הנושא שייך לעולם התוכן של החוג ונלמד בהקשר המקצועי הרלבנטי באופן שמעניק הבנה עמוקה ומיידית יותר.

חסרונות:

הקורס/ים מוגבל/ים רק לסטודנטיות ולסטודנטים בחוג או מחלקה ספציפיים, מה שמביא ל"אי-שוויון ערכי" בין תחומי לימוד – סטודנטיות וסטודנטים להנדסה, רפואה, ספרות, מוזיקה או היסטוריה לא נחשפים כלל לנושאים האלה. אין חוויה כלל-מוסדית משותפת ודיאלוג בין-תחומי בקורס בנושא, שמפגיש סטודנטיות וסטודנטים מכל תחומי הלימוד של המוסד.

פעילות חוץ-קוריקולרית והתנסויות חברתיות (32% מהמוסדות שהשיבו)

מודל
4

מדובר במגוון פעילויות ברמת המוסד כדוגמת אירועי למידה מיוחדים, אירועים מוסדיים-נושאים, מפגשים בין-קבוצתיים, חממות חברתיות פרויקטים קהילתיים, מרכזים ייעודיים – גישה זו משקפת תפישה ערכית של המוסד, שמייצר פעילויות ואירועים שבהם הסטודנטיות והסטודנטים נחשפים לערכים ותפישות דמוקרטיות ליברליות, אך היא לא מחייבת.

יתרונות:

אירועי למידה מיוחדים מאפשרים ריכוז תשומת לב לנושא דרך חוויה אינטנסיבית ומשמעותית המאפשרת השתתפות רחבה ויצירת תרבות מוסדית של דיאלוג פתוח; אירועים מוסדיים משמעותיים מאפשרים חשיפת הנושא לכלל הקהילה האקדמית ותורמים לזיכרון הקולקטיבי המוסדי; מפגשים בין-קבוצתיים מהווים פעילות מעשית וחוויתית מעשירה ומלמדת, כך גם החממות החברתיות והפרויקטים הקהילתיים מאפשרים למידה משמעותית מתוך עשייה, השפעה חברתית אמיתית, פיתוח אמפטיה וקישור בין ערכים לפעולה.

הקמת מרכזים ייעודיים מאפשרת פיתוח תוכניות ארוכות טווח העומדות לרשות הסטודנטיות והסטודנטים, כאשר יש גוף אחד אחראי ומתמיד שמוביל את הפעילות ובו מצטברים הניסיון והידע המקצועי לטובת הנושא.

חסרונות:

הבעיה המרכזית: מי שמגיע הוא מי שכבר "מאמין". הפעילות לא בהכרח מגיעה לאוכלוסיות שהכי זקוקות לה; בפעילות או באירועים נקודתיים לא נוצר רצף ועומק לימודי – פורמט של אירוע אינו מספיק לבניית תשתית ערכית יציבה; ללא נ"ז – שיעור ההשתתפות נמוך, לא ניתן לאמוד אותו ולא מובטחת השתתפות; אם הפעילות נפסקת הנושא לא מטופל.

מודל
5

גישה משולבת
(23% מהמוסדות שהשיבו)

מוסדות להשכלה גבוהה שמציעים תכני דמוקרטיה ליברלית באופן רב־רובדי: גם כחלק מתפישה ערכית, בלתי נפרדת מאוריינות אקדמית: קורס חובה רוחבי לכלל הסטודנטיות והסטודנטים במוסד, מגוון קורסים בתוך הדיסציפלינה (חוג או מחלקה) וגם פעילות חוץ־קוריקולרית. גישה זו יוצרת רבדים משלימים של חשיפה ולמידה:

- **רובד ראשון** – בסיס חובה רוחבי: קורס חובה לכלל הסטודנטים, 2-3 נ"ז, המספק תשתית משותפת.
- **רובד שני** – העמקה דיסציפלינרית: מבחר רב של קורסי בחירה בחוגים השונים, מחברים את הערכים לתחום המקצועי.
- **רובד שלישי** – חוויה וקהילה: פעילות חוץ־קוריקולרית – מרכז ייעודי, אירועים מוסדיים, פרויקטים קהילתיים – לחיזוק ולחיבור דרך חוויה ועשייה משותפת.

יש לציין כי מוסדות שהציגו גישה רב־רובדית שילבו יותר מרובד אחד מבין השלושה, אך לא בהכרח את כל הרבדים – שילוב המעיד על גישה רב־רובדית חלקית. יש לציין כי מוסדות אחרים שהתמקדו בתשובתם ברובד אחד בלבד (למשל קורס חובה רוחבי) אינם בהכרח חסרים את הרבדים האחרים, אלא שמידע על כך לא נכלל בתגובתם, ולכן אינו משתקף בניתוח.

יתרונות:

רוחב חשיפה מקסימלי המגיע לכלל הסטודנטיות והסטודנטים, ללא יוצא מן הכלל כאשר כל רובד מוסיף ממד נוסף: ידע, קשר מקצועי, עשייה. רובד החובה מבטיח שגם אם השכבות האחרות נחלשות, הבסיס נשמר. יתרון אסטרטגי ל־COMPLIANCE.

חסרונות:

עלות יישום גבוהה – דורש משאבים, תיאום ומנהיגות מוסדית מחויבת; לא מתאים לכל מוסד: מוסדות קטנים עם משאבים מוגבלים עלולים להתקשות.

— המלצות מניתוח הנתונים

ד. המלצות

ניתוח הנתונים מלמד כי אין דרך אחת נכונה לקידום והנחלת ערכי הדמוקרטיה הליברלית. מוסדות להשכלה גבוהה שונים אימצו גישות שונות בהתאם לאופיים, לאוכלוסיות שהם משרתים ולמגבלות המשאבים שלהם. עם זאת, ניתן לזהות מספר עקרונות מנחים המשותפים למוסדות הראויים לציון:

- מחויבות מוסדית ברורה ומוצהרת מצד הנהלת המוסד.
- שילוב ערכי הדמוקרטיה הליברלית בתוכנית הלימודים הרשמית ולא רק בפעילות חוץ-קוריקולרית לא מחייבת.
- גיוון שיטות ההוראה: קורסים, סדנאות, לומדות, אירועים מיוחדים.
- יצירת מרחב בטוח לדיון גם בנושאים שנויים במחלוקת.

ההמלצות:

1. לכל מוסד להשכלה גבוהה: לאמץ לפחות את מודל 1 (קורס חובה רוחבי) וכמובן שעדיף לחזק אותו באופן המשלב רבדים נוספים (מודל 5).
- רצוי שכל מוסד להשכלה גבוהה יציע לפחות קורס חובה אחד רוחבי לכלל הסטודנטיות והסטודנטים. למוסדות שאינם יכולים לעשות זאת מיידית מומלץ לאמץ את מודל 2 (קורס רשות רוחבי) כצעד ראשון.
2. יצירת "חובה דיסציפלינרית" – מומלץ לחוגים/מחלקות בעלי השפעה חברתית גבוהה (משפטים, חינוך, מדעי המדינה, עסקים, רפואה) לשקול קורס חובה בנושא דמוקרטיה ליברלית בתוך תוכנית הלימודים שלהם.
3. להפוך את הפעילות החוץ-קוריקולרית למובנית ומדידה – 40% מהמוסדות להשכלה גבוהה שהשיבו מציעים פעילות חוץ-קוריקולרית שהשתתפות בה וולונטרית וקשה למדידה. המלצה: ליצור מנגנונים שיתמרו השתתפות בפעילויות אלה (נ"ז חלקיים, אישורי השתתפות), ולחייב מרכז ייעודי אחד שירכז ויתעד את הפעילות.
4. יתרון אסטרטגי ב-COMPLIANCE למול Horizon Europe – מוסדות שיאמצו פעילות מובנית ומדידה יוכלו להציג לאיחוד האירופי כחלק מדרישות ה-Compliance של תוכנית Horizon Europe.
5. פיתוח "קורס ליבה" אקדמי לאומי בנושא – "בשער" מציע להוביל שיתוף פעולה בין המוסדות להשכלה גבוהה לפיתוח לומדה/קורס ליבה מקוון, מודולרי, שכל מוסד להשכלה גבוהה יוכל לשלב ולהתאים לצרכיו. מהלך זה יוריד את עלות הפיתוח לכל מוסד בנפרד ויבטיח איכות ונגישות לכל. לחילופין, ניתן לפתח לומדה ולחייב כל סטודנט לבצע אותה, כפי שנעשה כיום בנושאים ערכיים אחרים.

המלצות מניתוח הנתונים

ה. סיכום

המוסדות להשכלה גבוהה בישראל ניצבים בצומת היסטורי: בזמן שמערכת בחינות הבגרות מצמצמת את חובת הוכחת הידע בנושאי תפישות וערכי הדמוקרטיה הליברלית, דווקא האקדמיה יכולה, ואולי אף חייבת, להפוך למגדלור בנושא – הן מחובתה להנחלת ערכי האקדמיה, והן מחובתה לחברה בישראל. ממצאי הסקר מראים שכמחצית מהמוסדות שהשיבו כבר נוקטים בגישה אחראית ומחויבת – אך עדיין קיימים פערים מבניים משמעותיים.

המסקנה המרכזית היא שיש מקום לגישה רב־רובדית: חובה רוחבית כבסיס, העמקה דיסציפלינרית כשכבה נוספת, ופעילות חוץ־קוריקולרית מובנית ומדידה לחיזוק ועשייה. מוסדות שיאמצו מודל זה לא רק יקיימו את חובתם האקדמית והחברתית – הם גם ייצרו יתרון אסטרטגי בשיתופי הפעולה האירופיים.

**מצוינות ופריחה אקדמית בנות־קיימא מחייבות
סביבה דמוקרטית ליברלית על מלוא ערכיה**

— מי אנחנו

אודות "בשער"

מצוינות אקדמית בשירות החברה

ארגון "בשער – קהילה אקדמית למען החברה בישראל" (ע"ר) הוקם בשנת 1999 על ידי חברות וחברי סגל בכירים, על מנת להוות פלטפורמה לנשות ולנשי אקדמיה לפעול **למען החברה בישראל**.

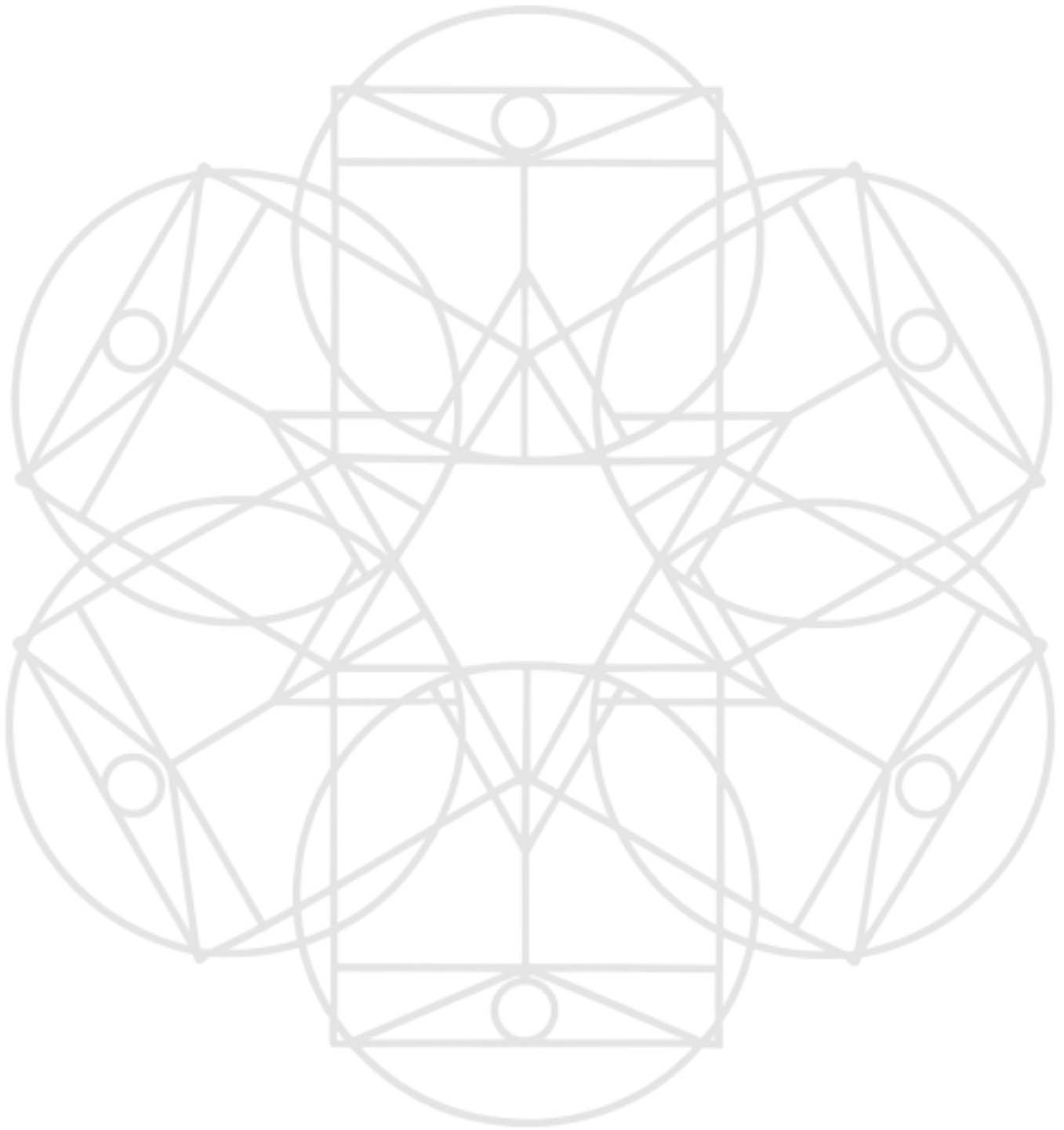
"בשער" הוא ארגון אִפּוֹלִיטִי, על־מוסדי ובלתי־תלוי הפועל בשדה ההשכלה הגבוהה ובתחום החינוך בפריפריה – כל זאת **למען המשך שגשוגה של ישראל ושימור מעמדה בעולם לנו ולדורות הבאים**.

השגשוג של המדינה, הצלחותיה בתחום המדע, המחקר, היזמות – כולם שורשיהם בהון האנושי, במערכת ההשכלה בכלל וההשכלה הגבוהה בפרט. בנוסף, השכלה גבוהה היא המפתח המוכח למוביליות כלכלית וחברתית לפריפריות חברתיות וגיאוגרפיות.

ל"בשער" כ־2,500 חברות וחברים, ביניהם כלות וחתני פרס נובל ופרס ישראל, נשיאי מוסדות אקדמיים, רקטורים לשעבר ודיקנים – כולם תורמים בהתנדבות מלאה מהידע והמומחיות שלהם בתחומי אקדמיה, מדע, מחקר וחינוך במטרה לשמור ולחזק את ערכי ההשכלה הגבוהה ולהנגיש אותה לפריפריה החברתית והגיאוגרפית.

אנו מזמינים אתכן ואתכם להתרשם ממכלול הפעילות של "בשער" – בזירה הציבורית, בתחום ההשכלה הגבוהה, בתחום החינוך ובחיזוק הקשר בין האקדמיה לחברה בישראל – באתר שלנו · www.bashaar.org.il

מצוינות ופריחה אקדמית בנות־קיימא מחייבות סביבה דמוקרטית ליברלית על מלוא ערכיה

בשער – קהילה אקדמית למען החברה בישראל (ע"ר)
טל. 03-6424895 · bashaar@bashaar.org.il · www.bashaar.org.il